

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXII-то ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

III РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 58

София, четвъртък, 3 април

1930 г.

63. заседание

Вторник, 1 април 1930 година.

(Открито от председателя А. Ц. Цанков в 16 ч. 45 м.)

Председател: (Зъни) Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните г. г. народни представители: Абаджиев Йордан, Аврамчов Мито, Агушев Емин, Айвазов Любомир, Алиев Хафуз, Садък, Анастасов Петър, Апостолов Драгомир, Аретов Никола, Баралиев Христо, Бечев Милко, Бешков д-р Иван, Богданов Димитър, Бомбов Иван, Бояджиев Стефан, Бурилков д-р Владимир, Бъров Димитър, Василев Григор, Великов Герасим, Ангелов, Владов Никола, Вълчов Вълчо Даскалов, Гавалигов Йордан, Ганчев Йордан, Георгиев Павел, Георгиев Стойчо, Герай Мехмедали, Грънчаров Димитър, Губидликов Георги, Дамянов Георги Марков, Данков Георги, Дерлипански Димитър, Димитров Владимир, Димитров Добри, Димитров Стефан, Дочев Момчо, Драганов Васил, Драгнев Георги, Думанов д-р Никола, Дяков д-р Цветан, Ерменков Трифон, Желъзов д-р Димо, Игнатов Васил, Илиев Георги, Илиев Христо, Казанджиев Стефан, Калфов Христо, Калчев Панайот Тинчев, Капитанов Трифон, Кирпиков Иван, Кожаклиев Колю, Кожухаров Тодор, Кознички Величко, Колев Боню, Кръстев Гето, Кулишев Георги, Кунев Кузман, Кърлов Стоян, Лазаров Григор Коцев, Личев Нестор, Ловчинов Димитър, Лулчев Коста, Малинов Атанас, Манов Христо, Маринов Христо, Марков Кръстю, Марулев Йосиф, Минов Петър, Мирчев Йордан п. Димитров, Митев Васил, Митев Добри, Михов Запрян, Начев Радко, Нейков Димитър, Некезов Тодор Димов, Никифоров Стоян, Николов д-р Борис, х. Николов Иван, Ноев Кирил, Петев Вичо, х. Петков х. Георги, Петров Аврам Стоянов, Пиронков Александър, Пийчев Стефан, Сидов Пандо, Силянов Христо, Симеонов Георги, Славов Кирил, Стайнов Петко, Стефанов Стефан, Стоянов Христо, Такев д-р Владимир, Тахаджи Никола Костов, Тодоров Петър, Томчев Ангел, Тонков Тодор, Топалов Недѣлко, Харизанов Иван, Христов Иван, Христов Кирко Цветков, Чакъркчийски Стойне, Чирпанлиев д-р Никола, Янъзов Теню, Янев Димитър, Янулов Илия и п. Янчев Иван)

Съобщавам на Събранието, че председателството е разрешило отпуск на следните народни представители:

На г. Александър Ненов — 5 дни;
На г. Петър Якимов — 1 ден;
На г. Никола Андреев — 3 дни;
На г. Никола Стамболиев — 2 дена;
На г. Кръстю п. Цветков — 5 дни;
На г. Иван Казанджиев — 2 дена;
На г. Йосиф Марулев — 1 ден, и
На г. х. Георги х. Петков — 1 ден.

Следва да се разреши отпуск от Събранието на следните народни представители, понеже сж се ползували вече с повече от 20 дни отпуск:

На г. Еню Колев — 8 дни;
На г. Добри Манасиев — 4 дни, и
На г. Запрян Михов — 1 ден.

Които сж съгласни да им се разреши исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема.

Народният представител г. Иван Колев моли да му се разреши отпуск до 16 май т. г. включително, поради тежко заболяване, прилага и медицинско свидетелство, за да замине зад граница на лечение. Които сж съгласни да му се разреши исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема.

Съобщавам на Събранието, че въ бюрото на Камарата сж постъпили следните законопроекти:

От Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството — законопроект за откупуване за нуждите на новата сграда за Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството имота на софийската жителка Елисавета Иванова, находящ се на улица „Царь Крум“, квартал № 406, въ София. (Вж. прил. Т. I, № 79)

От Министерството на вътрешните работи и народното здраве — законопроект за изменение и допълнение закона за подпомагане пострадалите от обществени бедствия. (Вж. прил. Т. I, № 80)

Сжщо от Министерството на вътрешните работи и народното здраве — законопроект за изменение на точка 5 на чл. 88 от закона за градските общини и на чл. 67 от закона за селските общини. (Вж. прил. Т. I, № 81)

Тия законопроекти ще бъдат раздадени на г. г. народните представители и поставени на дневен ред.

Пристъпваме към първата точка от дневния ред — трето четене законопроекта за снабдяване войската с коне и други животни.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретар Д. Мангров (д. сг): (Прочита законопроект изцѣло, без изменение)

Г. министърът на войната предлага да се направят следните изменения и добавки:

В алинея втора на чл. 5, въ края, след думите: „На строевите офицери сж права на командир на полк и нагоре“ се прибавят думите: „а сж разрешение на министра на войната и на офицери, които тренират коне за участие въ конни състезания“.

В сжщия чл 5, алинея пета, думата „собствения“ става „собственик“.

В сжщия член 5 след алинея пета се прибавя: „При особени качества на коня да се допуска минимален ръст 150 см.“

В чл. 7, алинея втора, след думите: „собствено офицерския си кон, който му е бил продаден от държавата“ се прибавят думите: „докато не е навършил 12-годишна възраст“.

Въ края на сжщата алинея се прибавят думите: „Такъв собствен офицерски кон, когато навърши 12 години, може да бъде продаден на пазара, обаче офицерът връща на държавата половината от направеното му при покупката съгласно чл. 7 намаление“.

Предлага се нов чл. 13: (Чете)

„Чл. 13. Собствено офицерските коне (чл. чл. 7 и 8) и държавно офицерските коне (чл. чл. 5 и 12) могат, само

следъ разрешение отъ министра на войната, да взематъ участие въ конни състезания извън войската — устроени отъ частни дружества и др. въ царството и въ странство.

При повреда или смъртъ на тия коне въ такова случаи, не по вина на офицера, за собствения кон се постановява съгласно чл. 9, а за държавния — чл. 12, точка в на същия законъ.

Съ разрешение на министра на войната въ такива извън войската конни състезания могатъ да взематъ участие и строеви коне отъ частитъ, приплати отъ конезавода Божурище и отъ военнитъ ремонтни конски депа, което участие се счита служебно.

За участие въ казанитъ състезания горепоменатитъ офицерски и строеви коне се превозватъ на държавни развозки.

Полученитъ при тия състезания награди се разпределятъ и раздаватъ съгласно указанията въ правилника за прилагането на този законъ.

Чл. 13 става чл. 14, като въ предпоследния редъ думата „собственъ“ става „собствени“.

Чл. 14 става чл. 15 и чл. 15 става чл. 16.

Това сѣ измѣненията, които предлага г. министърътъ на войната.

Председателътъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стоянъ Омарчевски.

С. Омарчевски (з. в): Постановениятъ на трето четене законопроектъ мина на първо и второ четене, безъ да бжде разискванъ въ комисията, а г. докладчикътъ ни прочете туку измѣнения почти по цѣлия законопроектъ, които измѣнения азъ не можахъ да чуя. Азъ бихъ молилъ сега да се отложи гласуването на законопроекта на трето четене и да се изпрати въ комисията, защото тая практика, да се измѣнятъ изцѣло законопроектитъ при третото четене, е една опасна, една вредна и недопустима отъ правилника за вътрешния редъ практика. По същество нѣмамъ нищо противъ искането на г. министра на войната да се направятъ нѣкои измѣнения въ законопроекта, но тия промѣни, които се искатъ отъ него и които се прочетоха отъ г. докладчика, даже не можахъ да ги чуя. — Вънъ отъ това тѣ не сѣ и разисквани. Затова азъ правя предложение и моля г. министра на войната да се съгласи, да не се гласува законопроектътъ сега на трето четене, а да се изпрати въ комисията.

Председателътъ: Има думата г. докладчикътъ.

Секретаръ Д. Мангъръвъ (д. сг): Промѣнитъ, които ви докладвахъ, сѣ много малки, да не кажа редакционни; тѣ не сѣ такива, които да измѣнятъ съдържанието на законопроекта.

Н. Пждаревъ (д. сг): На трето четене могатъ такива измѣнения да се правятъ.

Председателътъ: Това сѣ чисто редакционни поправки, които при трето четене могатъ да се правятъ. За тѣхъ не заслужава законопроектътъ да се препраща въ комисията.

Н. Пждаревъ (д. сг): Г. Омарчевски! Оттеглете предложението си.

С. Омарчевски (з. в): Но г. докладчикътъ ни докладва новъ членъ 13, който не е разискванъ, който го нѣма въ проекта.

И. Лѣкарски (д. сг): Новиятъ членъ не измѣня нищо съществено.

С. Омарчевски (з. в): Ние нѣма да бждемъ противъ законопроекта на г. министра на войната. . .

Секретаръ Д. Мангъръвъ (д. сг): Всички поправки, които ви четохъ, сѣ редакционни.

С. Омарчевски (з. в): Въпросътъ е за единъ принципъ.

Секретаръ Д. Мангъръвъ (д. сг): Новиятъ членъ не нарушава цѣлостта на законопроекта.

С. Омарчевски (з. в): Вие може да разбирате така, но ние не разбираме така и изпълняваме своя дългъ на народни представители.

И. Лѣкарски (д. сг): За васъ ако не е ясно, за Парламента е ясно.

Председателътъ: Г. Славчо Дръновски прави предложение, подписано отъ нуждното число народни представители, въ смисълъ: „Въ чл. 1, буква а, думитъ „и отъ странство“ да се заличатъ“. Тогава алинеята добива следното съдържание: (Чете) „Чрезъ купуване въ царството годни за войскава служба коне, мулета, волове и кончета за доотглеждане“.

Н. Пждаревъ (д. сг): Смѣтате ли, че когато страната има годни коне, ще се купуватъ такива отъ странство?

Председателътъ: Има думата народниятъ представителъ г. Славчо Дръновски.

С. Дръновски (з): Г. г. народни представители! Ако има опасностъ въ нашето земеделско стопанство, който сравнително отъ редица години да е направилъ прогресъ и можемъ да се похвалимъ съ него, то е имѣнно нашето коневъдство. Вие знаете, че отъ редица години имаме създадени специални конезаводи, които ежегодно прѣскаятъ въ различнитъ краища на нашата страна съ стотици жребци. Наредъ съ това ние имаме маса коневъдни дружества. За поощрение на нашето коневъдство Министерството на земледѣлието харчи грамадни суми. Ако Военното министерство не закупува мѣстни млади кончета за доотглеждане за нуждитъ на армията, за нейния ремонтъ, азъ не зная по какъвъ начинъ бихме могли да настрѣдимъ нашитъ стопани. Споредъ сведения, вземени отъ Министерството на земледѣлието, ние имаме ежегодно около 20.000 кобили, които се заплодяватъ отъ държавни жребци. Като се смѣтне, че 40% отъ тѣхъ ставатъ плодни, значи, че ние имаме ежегодно минимумъ около 8 хиляди млади кончета отъ държавни жребци съ изискуемата височина. И азъ смѣтамъ, че безъ много трудности ние бихме могли да намѣримъ въ страната нуждното количество кончета за нашата армия. Ето защо азъ направихъ това предложение, съ което, мисля, г. министърътъ на войната ще се съгласи, имѣнно да се изхвърлятъ думитъ „и отъ странство“. Смѣтамъ, че това е единъ отъ сигурнитъ начини за поощрение на нашето коневъдство, за което и безъ това харчимъ маса срдѣства. Както ми казаха въ Министерството на земледѣлието, въ тоя моментъ ние имаме едно надпроизводство на млади кончета, които не се търсятъ, които нѣма кой да купи. Особено днесъ, при тази криза, азъ смѣтамъ, че нашъ дългъ е да направимъ това, което го изискватъ интереситъ на страната. Даже ако е въпросъ за по-тежки коне, пакъ по сведение на Министерството на земледѣлието, и такива имаме въ достатъчно количество.

Ето защо азъ ви моля, г. г. народни представители, да се съгласите, што въ чл. 1, буква а, да се изхвърлятъ думитъ „и отъ странство“.

Председателътъ: Има думата г. министърътъ на войната.

Министъръ генералъ Н. Бакърджиевъ: Г. г. народни представители! Войската има най-голямъ интересъ да поощрява коневъдството въ нашата държава. Че това тя е вършила, известно е на всички ви. Колкото повече коневъдството е подобро, колкото повече добри коне, толкова повече ще спечели държавната отбрана. Но не трѣбва да изпускаме изъ видъ, че войсковитъ коне трѣбва да отговарятъ на известни условия, които сѣ прокарани въ правилника: възраст, височина и пр., съобразно строевитъ качества, които трѣбва да обладава единъ войсковъ конъ. Не е въ интереса на войската да се купуватъ коне само отъ България, защото на войската трѣбватъ и такива коне, каквито у насъ нѣма.

Не мога да се съглася съ предложението на г. Дръновски, защото ще бжде въ ущърбъ на подготовката на войската. Тѣзи коне, които има въ България и които може да използва армията, преди всичко тѣхъ ще предпочитаме.

Н. Пждаревъ (д. сг): Тогава добре е да се каже въ закона: при липса на такива коне въ страната.

Министъръ генералъ Н. Бакърджиевъ: То се подразбира.

Председателътъ: Настоявате ли на вашето предложение, г. Дръновски?

С. Дръновски (з): Да.

Председателътъ: Моля, които приематъ предложението на г. Дръновски, да вдигнатъ рѣка. Меншество, Събраниято не приема.

Които приемат поправките, предложени отъ г. министъра и прочетени отъ г. секретаря, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Които приематъ на трето четене законопроекта за снабдяване войската съ коне и други животни, заедно съ току-що приетитъ поправки, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема. (Виж. прил. Т. II, № 55)

Пристъпваме къмъ точка 2 отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за опазване растенията отъ болести и неприятели.

Понеже г. министърътъ на земледѣлието отсъствува — отлага се.

Пристъпваме къмъ точка 3 отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за купуване отъ държавата зданията на Мария Г. Бѣлчева и други въ гр. Пловдивъ за нуждитъ на Учителския институтъ въ сѣщия градъ.

Министъръ Н. Найденовъ: Законопроектътъ не е миналъ презъ комисията.

Председателътъ: И тази точка се отлага.

Пристъпваме къмъ точка 4 отъ дневния редъ — одобряване предложението за одобрение спогодбата, сключена между Италия и България досежно смѣсения арбитраженъ съдъ и пр.

Понеже нѣма г. министърътъ на правосъдието — отлага се.

Ще вдигна заседанието.

Следващото заседание ще бѣде утре съ сѣщия дневенъ редъ.

(Вдигнато въ 17 ч. и 5 м.)

Председателъ: АЛ. Ц. ЦАНКОВЪ

Секретаръ: Д. МАНГРОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

Стр.

Стр.

Отпуски, разрешени на народнитъ представители: Александъръ Неновъ, Петъръ Якимовъ, Никола Андреевъ, Никола Стамболиевъ, Кръстю п. Цвѣтковъ, Иванъ Казанджиевъ, Йосифъ Марулевъ, х. Георги х. Петковъ, Еню Колевъ, Добри Давидъ Манасиевъ, Запрянь Миховъ, Иванъ Колевъ 1249

Законопроекти: 1. за откупуване за нуждитъ на новата сграда за Министерството на общественитъ сгради, пѣтицата и благоустройството имота на софийската жителка Елисавета Иванова, нахо-

дящъ се на ул. „Царъ Крумъ“, кварталъ № 406, въ София. (Съобщение) 1249
2. за измѣнение и допълнение закона за подпомагане пострадалитъ отъ обществени бедствия. (Съобщение) 1249
3. за измѣнение на точка 5 на чл. 88 отъ закона за градскитъ общини и на чл. 67 отъ закона за селскитъ общини. (Съобщение) 1249
4. за снабдяване войската съ коне и други животни. (Трето четене — приемане) 1249
Дневенъ редъ за следващото заседание 1251